

2 Shrnutí hlavních zjištění

Očekávaná hodnota úspěšnosti v testu informační gramotnosti byla stanovena na 67 % (žáci, kteří vyřešili správně více než tři pětiny otázek). Zatímco žáci ZŠ této hranice nedosáhli výrazněji (63 %), žáci maturitních oborů SŠ se dostali těsně pod ni (66 %).

Jen malá skupina žáků ZŠ (5 %) dosáhla slabého výsledku (vyřešila méně než dvě pětiny otázek). A výborného výsledku (více než čtyři pětiny správně vyřešených otázek) dosáhl každý desátý žák ZŠ. U SŠ měla výborné výsledky necelá jedna pětina žáků, naopak slabé výsledky měla pouze 3 % žáků.

Skupina nejúspěšnějších žáků, která by měla velikost shodnou s počtem žáků ze tříd víceletých gymnázií, by byla složena z téměř dvou třetin žáků základních škol a jen z jedné třetiny z žáků víceletých gymnázií. Uvedené modelové složení skupiny dokládá i přes průměrně vyšší (11 %) úspěšnost žáků víceletých gymnázií značný podíl žáků s velmi dobrými výsledky, kteří zůstávají v základních školách. Žáci gymnázií byli v průměru o 9 % úspěšnější než žáci ostatních maturitních oborů. A jen ve skupinách oborů vzdělání gymnázium, technické obory, lycea a umělecké obory dosahovala více než polovina žáků úspěšnosti nad 60 %. Naproti tomu u skupin oborů zdravotnických, humanitních a pedagogických měly úspěšnost nižší než 60 % téměř dvě třetiny žáků. Jelikož většina maturitních oborů má v učebním plánu (v rámcovém vzdělávacím programu, dále i „RVP“) minimální časovou dotaci pro vzdělávací oblast zaměřenou na informační a komunikační technologie alespoň 4 hodiny týdně, propad výsledků nelze vysvětlit výrazně odlišným kurikulem. Pravděpodobnou příčinou je proto malý důraz, jenž školy při vzdělávání žáků v některých oborech na rozvoj dané oblasti kladou.

V základním vzdělávání nebyly ve výsledcích testu nalezeny výraznější rozdíly mezi děvčaty a chlapci (avšak ve všech dovednostech byli nejúspěšnější chlapci z víceletých gymnázií oproti chlapcům ze ZŠ, kteří nejčastěji dosahovali nejslabších výsledků). V případě SŠ však tento rozdíl činil 7% (ve všech skupinách byli nejúspěšnější chlapci z oboru gymnázium a nejméně úspěšné dívky z ostatních oborů). Tento rozdíl není ale jen důsledkem odlišného složení vzorku žáků v maturitních oborech vzdělání, ve kterém převládají dívky.

Nejčastěji využívaným informačním zdrojem v hospitovaných hodinách na ZŠ byly tištěné textové nebo obrazové zdroje. Obvykle se vyskytovaly přibližně ve čtyřech pětinach hodin hospitovaných předmětů, jen v hodinách ICT se objevily v méně než polovině navštívených vyučovacích hodin. V polovině hospitovaných hodin bylo zaznamenáno využívání informací v elektronické podobě. Nejčastější výskyt byl v hodinách ICT (v 87 % hodin), naproti tomu nejméně často se informace v elektronické podobě objevovaly v matematice (v 31 %). Jen ojediněle byly zaznamenány informační zdroje nevhodně zvolené. Naopak ty vhodně zvolené s ohledem na věk a schopnosti žáků byly zaznamenány v devíti z deseti hodin. Učitel předkládal informace žákům většinou prakticky v hotové podobě nevyžadující ověření (52 %). Ve dvou z pěti hodin nabízel informace a informační zdroje vyžadující výběr a žáci museli správně zvolit, odkud budou informace čerpat, a jen v 7 % hodin učitel nabízel informace a informační zdroje vyžadující kritický výběr. V ZŠ, v nichž si žáci předložené informace častěji samostatně zaznamenávali nebo i třídili (třetina navštívených hodin), byl jejich průměrný celkový výsledek v testování mírně lepší a byli i úspěšnější v úlohách ověřujících schopnost získávání informací z různých typů sdělení.

V necelé polovině hodin v ZŠ byl vytvářen nějaký výstup (47 %). Nejčastěji (v 97 % hodin) šlo o výstup vizuální. Ve třech z pěti hodin jej žáci vytvářeli zcela samostatně. Úroveň výstupů byla překvapivě jen ve třech čtvrtinách hodin dostatečně kvalitní s ohledem na cíl nebo účel a zvolená forma byla vzhledem k zamýšlenému záměru vhodná.

Využití digitálních technologií na ZŠ v navštívené vyučovací hodině (99 % ICT, 91 % v přírodovědných předmětech, 88 % v cizím jazyce a společenskovědních předmětech) bylo vzhledem k jejímu sledovanému cíli jednoznačně účelné pouze v 54 % těchto hodin a alespoň částečně účelné v 41 % hodin. Nejčastěji používali žáci SŠ digitální technologie ve prospěch